

ОГЛЯД СИТУАЦІЇ: війна в Україні призвела до руйнувань або пошкоджень понад 2 млн одиниць житла, згідно з [Третьою швидкою оцінкою завданої шкоди та потреб на відновлення](#). Відповідно, мільйони українців потребують різних типів підтримки у сфері житла. УВКБ ООН підтримує такі групи населення:

- Люди на територіях, які й далі безпосередньо потерпають від бойових дій та потребують допомоги з проведенням термінових ремонтів житла.
- Люди, які залишаються або повернулися в постраждалі від війни громади та які потребують підтримки з ремонтом пошкодженого житла.
- Люди, які упродовж тривалого часу є внутрішньо переміщеними особами та потребують житла, окремого або в МТП, на середньо- та довгостроковий період.

УВКБ ООН допомагає родині в Харкові, що перебуває під постійними обстрілами, з ремонтом будинку та встановленням нових вікон, щоб сім'я могла залишатися в теплі та безпеці упродовж майбутньої зими. ©УВКБ ООН/Тедді Лепоскі

Програма допомоги з житлом від УВКБ ООН в Україні. Програма спрямована на забезпечення належного житла для найбільш вразливих людей, які постраждали від війни: внутрішньо переміщених осіб (ВПО) та людей, які залишилися або повернулися до місць постійного проживання. Згідно з [Регіональним звітом УВКБ ООН щодо намірів №5](#), ВПО повідомили, що можливість отримання засобів для існування та житла є ключовим чинником для довгострокового та гідного повернення. УВКБ ООН використовує підходи з урахуванням місцевої специфіки, які сприяють відновленню та реалізації довгострокових рішень.

Надання наборів для екстрених ремонтів (наборів доремонтних матеріалів):

Цільовий показник на 2024 р.:

288 000
людей

- ➔ **Набори для екстрених ремонтів (набори доремонтних матеріалів):** у перше півріччя 2024 року понад 58 000 осіб отримали 29 724 набори доремонтних матеріалів через партнерів УВКБ ООН. Крім цього, підтримку було надано для понад 447 об'єктам цивільної інфраструктури (освітні, медичні, адміністративні об'єкти та об'єкти історичної спадщини) по всій Україні. На кінець червня 2024 року УВКБ ООН та партнери надали допомогу з ремонтом у 18 областях, найбільша частка якої припадає на Донецьку (26%), Харківську (18%), Херсонську (9%), Сумську (8%) та Дніпропетровську області (7%).
- ➔ **Допомога з монтажем після надання доремонтних матеріалів:** УВКБ ООН почало надавати новий різновид допомоги з ремонтом житла для вразливих верств населення, а саме послуги з монтажу після надання доремонтних матеріалів. У першому півріччі 2024 р. понад 1626 людей отримали таку допомогу від виконавчих партнерів УВКБ ООН.

Довгострокові ремонти житла:

Цільовий показник на 2024 р.:

139 320
людей

- ➔ **Ремонти із залученням підрядників:** місцеві будівельні компанії, з якими УВКБ ООН уклало договори, відремонтували будинки 1 019 домогосподарств у складі 2 691 людини.
- ➔ **Матеріали для ремонтів:** 1 037 домогосподарств у складі 2 734 осіб отримали надійні матеріали для ремонту будинків, такі як покрівельні матеріали, дошки, двері та вікна, гідро- та теплоізоляційні матеріали, тощо.
- ➔ **Майстерні на колесах:** послуга, яка додатково надається після надання матеріалів для ремонту житла. У першому півріччі 2024 року у 312 домогосподарствах було встановлено 1000 вікон, дверей та проведено ремонт покрівель. У рамках цієї нової ініціативи вразливі верстви отримуватимуть технічні консультації, необхідне обладнання та послуги з монтажу.

Поліпшення умов проживання та збільшення кількості місць у місцях тимчасового проживання ВПО:

Цільовий показник на 2024 р.:

114 905
ВПО буде
надано нове
житло або
забезпечено
покращені
умови
проживання

- ➔ **Поліпшення умов проживання та збільшення кількості місць у місцях тимчасового проживання (МТП) ВПО:** у 2024 році УВКБ ООН завершило ремонтні роботи в трьох МТП, а ще шість завершить до кінця року у Вінницькій, Дніпропетровській та Полтавській областях. Ці проекти спрямовані на покращення умов проживання та/або збільшення кількості місць у МТП. Крім цього, проекти мають на меті покращити водопостачання/ водовідведення, санітарно-гігієнічні умови (WASH), доступність для людей з інвалідністю та безпеку на території.
- ➔ **Ремонти сільських будинків для ВПО:** УВКБ ООН та партнери проводять оцінку наявних одиниць житлового фонду, які обрали ВПО для довгострокового проживання в західних та центральних регіонах України. Партнери завершили етап оцінки та розпочали ремонтні роботи.
- ➔ **Ініціатива щодо допомоги з орендою житла:** УВКБ ООН та партнери започаткували програму допомоги з орендою житла в 11 областях західної, південної та центральної частини України. Внутрішньо переміщені сім'ї, які проживають в МТП та шукають альтернативні варіанти житла, отримують допомогу у вигляді компенсації вартості орендної плати упродовж 6 місяців, включно з депозитом на проживання та комунальними послугами. Програма допомоги з орендою житла спрямована на пошук альтернативних житлових рішень та використовує індивідуальний підхід. Після розгляду кожної окремої справи пропонується рішення, адаптоване під кожну конкретну ситуацію. Наразі 620 сімей знайшли приватне житло завдяки цій ініціативі.

Для людей, які втратили свої будинки:

УВКБ ООН надає модульні збірні будинки українського виробництва постраждалим сім'ям, чиє житло було зруйновано, та встановлює їх на їхніх земельних ділянках. Завдяки цьому, сім'ї можуть залишитися або повернутися додому за бажанням. Модульні будинки є довгостроковим рішенням, яке забезпечує основу для відновлення життя цих сімей та дає їм змогу залишатися у своїх громадах.

У 2023 році УВКБ ООН встановило 99 модульних будинків на земельних ділянках, де житло було повністю або майже повністю зруйноване, що дозволило сім'ям повернутися додому. Цього року УВКБ ООН працює над встановленням 300 модульних будинків у центральній, східній та південній частинах України.

Микола та Наталя отримали модульний будинок у 2024 році, після того, як їхній дім у Київській області було зруйновано.
 ©УВКБ ООН/Олексій Барков

Цільові напрямки діяльності:

Надання наборів для екстрених ремонтів (наборів доремонтних матеріалів)

- Постраждалі домогосподарства або сім'ї, які повернулися до місць постійного проживання в районах, які й далі потерпають від бойових дій.
- Пошкоджені об'єкти, які будуть відремонтовані у майбутньому.
- Технічна підтримка найбільш вразливих верств населення у проведенні екстрених ремонтів їхніх домівок.
- Об'єкти, постраждали від обстрілів та ракетних ударів.
- Регіони: північні, південні та східні.
- Області: Дніпропетровська, Донецька, Запорізька, Київська, Кіровоградська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Сумська, Харківська, Херсонська та Чернігівська.

Довгострокові ремонти житла

- Райони, у яких люди залишилися або повернулися до місць проживання, постраждалих від обстрілів.
- Надання пріоритету у визначенні найбільш вразливих людей або тих, які найбільше потребують допомоги.
- Регіони: північні, південні та східні.
- Області: Дніпропетровська, Житомирська, Запорізька, Київська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Сумська, Харківська, Херсонська та Чернігівська.

Житло для ВПО

- ВПО, які потребують житла в умовах довготривалого переміщення в районах з обмеженим житловим фондом або обмеженою кількістю соціального житла.
- Пріоритет надаватиметься МТП, визначеним центральними та місцевими органами влади та які будуть продовжувати функціонувати в середньостроковій перспективі.
- Регіони: східні, західні та центральні.
- Області: Вінницька, Волинська, Дніпропетровська, Закарпатська, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Рівненська, Сумська, Тернопільська, Харківська, Черкаська та Чернівецька.

Кластер з питань житла та непродовольчих товарів:

[Кластер з питань житла та непродовольчих товарів](#) в Україні очолюється УВКБ ООН, а Данська рада у справах біженців та ГО «Людина в біді» є співголовами (на національному рівні та на сході країни). До складу Кластеру входять приблизно 145 партнерів, які співпрацюють для досягнення трьох цілей, викладених у [ПГПР на 2024 р.](#) Чотири регіональні хаби Кластера діють у Львові, Одесі, Дніпрі та Чернігові. У 2024 р. Кластер планує надати допомогу у сфері житла та непродовольчих товарів 3,91 мільйону українців, що вимагає фінансування у розмірі 604 млн дол. США. Для ознайомлення з панеллю «5W», інформаційними довідками та рекомендаціями з конкретних питань, перейдіть [за посиланням](#).

Співпраця з урядом та обласними органами влади:

УВКБ ООН співпрацює та координує свою діяльність із центральними та обласними органами влади для забезпечення узгодженості та взаємодоповнюваності діяльності щодо допомоги із житлом. УВКБ ООН підписало Меморандуми про взаєморозуміння з ключовими міністерствами та обласними адміністраціями, зокрема:

Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України:

16 квітня 2022 р. УВКБ ООН та Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України підписали [Меморандум про взаєморозуміння](#), який встановлює напрями співробітництва, зокрема діяльність із мапування із зазначенням будівель, які не експлуатуються та які можуть бути переобладнані або перепрофільовані для проживання людей, які втратили своє житло.

Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України:

25 січня 2023 року УВКБ ООН та Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України підписали [Меморандум про взаєморозуміння](#) з метою покращення забезпечення житлом людей, які були вимушені залишити свої домівки через війну, за програмою «Україна – це Дім».

Міністерство соціальної політики України:

28 серпня 2023 року УВКБ ООН та Міністерство соціальної політики України підписали Доповнення до Меморандуму про взаєморозуміння щодо співпраці над покращенням умов проживання ВПО, зокрема в санаторії «Слава», та надання мешканцям санаторію кращого доступу до послуг соціального захисту.

Міністерство освіти і науки України:

19 жовтня 2023 року УВКБ ООН та Міністерство освіти і науки України підписали Меморандум про взаєморозуміння, спрямований на зміцнення співпраці для надання ВПО можливостей отримання гідного житла та сприяння доступу до освіти в умовах війни. УВКБ ООН та Міністерство погодили проведення ремонтів гуртожитків навчальних закладів, які наразі слугують місцями тимчасового проживання для ВПО. Меморандум про взаєморозуміння гарантує, що такі гуртожитки можна буде використовувати у якості МТП до кінця воєнного стану та упродовж одного року після його закінчення, щоб забезпечити для ВПО певний рівень захищеності.

Досягнення у 2023 р.:

У 2023 р. УВКБ ООН разом із партнерами надало підтримку у вигляді:

- ➔ **83 737 наборів доремонтних матеріалів** для 172 483 людей.
- ➔ **довгострокового ремонту 22 221 будинків та квартир** (59 451 особа), зокрема були встановлені модульні будинки.
- ➔ **8 813 людей** отримали нове житло або покращені умови проживання.